
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P9_TA(2020)0200

EU:n ja Uuden-Seelannin välillä parhaillaan neuvoteltavan sopimuksen tekeminen henkilötietojen vaihdosta vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjuntatarkoituksessa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. heinäkuuta 2020 Euroopan parlamentin suosituksesta neuvostolle ja komissiolle Euroopan unionin ja Uuden-Seelannin välillä parhaillaan neuvoteltavan, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien Uuden-Seelannin toimivaltaisten viranomaisten välistä henkilötietojen vaihtoa koskevan sopimuksen tekemisestä (COM(2019)0551 – 2020/2048(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission suosituksen neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen Euroopan unionin ja Uuden-Seelannin välisestä sopimuksesta, joka koskee henkilötietojen vaihtoa Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien Uuden-Seelannin toimivaltaisten viranomaisten välillä (COM(2019)0551),
- ottaa huomioon 13. toukokuuta 2020 tehdyn neuvoston päätöksen luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Uuden-Seelannin kanssa Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien Uuden-Seelannin toimivaltaisten viranomaisten välistä henkilötietojen vaihtoa koskevan Euroopan unionin ja Uuden-Seelannin välisen sopimuksen tekemiseksi,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 2, 6, 7, 8 ja 47 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 6 artiklan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 16 ja 218 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja

2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta 11. toukokuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794¹,

- ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta 23. lokakuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725²,
- ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta 27. huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679³,
- ottaa huomioon henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 12. heinäkuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY⁴,
- ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta 27. huhtikuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680⁵,
- ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä 28. tammikuuta 1981 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (ETS N:o 108) sekä valvontaviranomaisia ja maan rajan yli tapahtuvaa tietojen siirtoa koskevan 8. marraskuuta 2001 tehdyn lisäpöytäkirjan yleissopimukseen yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä (ETS N:o 181),
- ottaa huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun (EDPS) lausunnon 1/2020, joka koskee neuvotteluvaltuuksia kansainvälisen sopimuksen tekemiseksi henkilötietojen vaihdosta Europolin ja Uuden-Seelannin lainvalvontaviranomaisten välillä,
- ottaa huomioon Europolin selvityksen terrorismitilanteesta ja -suuntauksista Euroopassa vuonna 2019,
- ottaa huomioon Uuden-Seelannin, Ranskan, komission, teknologiayritysten ja muiden tahojen hyväksymän Christchurchin toimintakehotuksen, jonka tavoitteena on terroristisen ja väkivaltaisen äärisisällön poistaminen verkosta,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 114 artiklan 4 kohdan,
- ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0131/2020),

---

¹ EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53.

² EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39.

³ EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁴ EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁵ EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89.

- A. ottaa huomioon, että asetuksen (EU) 2016/794 nojalla henkilötietoja voidaan siirtää kolmannen maan toimivaltaiselle viranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, siltä osin kuin siirto on tarpeen Europolin tehtävien suorittamiseksi, kun perusteena on joko komission direktiivin (EU) 2016/680 mukaisesti hyväksymä tietosuojan tason riittävyyttä koskeva päätös, SEUT-sopimuksen 218 artiklan nojalla tehty kansainvälinen sopimus, jossa annetaan yksityisyydensuojaa, perusoikeuksia ja yksilön vapauksia koskevat riittävät takeet, tai henkilötietojen vaihdon mahdollistava yhteistyösopimus, joka on tehty ennen 1. toukokuuta 2017, sekä poikkeustapauksissa tapauskohtaisesti asetuksen (EU) 2016/794 25 artiklan 5 kohdassa säädettyjen tiukkojen ehtojen mukaisesti ja edellyttäen, että riittävät takeet on varmistettu; korostaa, että sopimuksessa on kunnioitettava täysimääräisesti perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja periaatteita;
- B. ottaa huomioon, että Europolin ja kolmansien maiden välisen yhteistyön ja henkilötietojen vaihdon mahdollistavien kansainvälisten sopimusten olisi oltava perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen 2, 6, 7, 8 ja 47 artiklassa sekä SEUT-sopimuksen 16 artiklassa tunnustettujen perusoikeuksien mukaisia ja noudatettava niin ollen käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatetta sekä tietoihin pääsyä ja niiden oikaisemista koskevia oikeuksia; ottaa huomioon, että riippumattoman viranomaisen olisi valvottava näitä sopimuksia, kuten perusoikeuskirjassa nimenomaisesti määrätään, ja niiden olisi oltava tarpeellisia ja oikeasuhteisia Europolin tehtävien suorittamisen kannalta;
- C. ottaa huomioon, että Europolin ohjelma-asiakirjassa 2020–2022¹ korostetaan, että Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorummin (EMPACT) toimien täysimääräinen ja onnistunut toteuttaminen, etenkin operatiivisella tasolla, ei ole mahdollista ilman tiivistä kumppanuutta kolmansien maiden ja organisaatioiden kanssa; ottaa huomioon, että EU:n ja Uuden-Seelannin näkemykset maailmanlaajuisista turvallisuuskysymyksistä ovat varsin yhteneväiset ja että ne noudattavat tältä osin samankaltaisia lähestymistapoja;
- D. ottaa huomioon, että Europol ja Uuden-Seelannin poliisi ovat jo luoneet puitteet tiiviimmälle yhteistyölle työjärjestelyn ja yhteisymmärryspöytäkirjan avulla, jotka molemmat allekirjoitettiin vuonna 2019 ja joiden ansiosta Uuden-Seelannin poliisi voi käyttää suojatun tiedonvaihdon verkkosovellusta (SIENA) ja lähettää pysyvästi yhteyshenkilön Europolin päämajaan Haagissa;
- E. ottaa huomioon, että Europol on jo tehnyt useita henkilötietojen vaihtoa koskevia operatiivisia sopimuksia kolmansien maiden kanssa; ottaa huomioon, että vuonna 2018 EU käynnisti asiaa koskevat neuvottelut kahdeksan Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan maan (Turkki, Israel, Tunisia, Marokko, Libanon, Egypti, Algeria ja Jordania) kanssa; ottaa huomioon, että parlamentti on hyväksynyt päätöslauselmat näitä sopimuksia koskevista neuvotteluvaihtuksista²;
- F. ottaa huomioon, että Europol on määrittänyt jihadistiterroristien aiheuttaman uhkatason korkeaksi ja että vuonna 2018 terrorismi oli edelleen merkittävä turvallisuusuhka jäsenvaltioissa; ottaa huomioon, että vaikka oikeistoterroristien pidätysten lukumäärä pysyi suhteellisen alhaisena, se kasvoi jo kolmatta vuotta peräkkäin; ottaa huomioon, että jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet Europolille, että lainvalvontaviranomaiset käyttivät

---

¹ Europolin hallintoneuvoston 25. maaliskuuta 2020 hyväksymä Europolin ohjelma-asiakirja 2020–2022, EDOC# 1003783v20E.

² EUVL C 118, 8.4.2020, s. 69.

tiedonvaihtovälineitä 129 terrori-iskun ehkäisemiseen, keskeyttämiseen ja tutkimiseen vuonna 2018;

- G. ottaa huomioon, että Euroopan tietosuojavaltuutettu on valvonut Europolia 1. toukokuuta 2017 lähtien ja että se myös neuvoo EU:n toimielimiä, kun on kyse tietosuojaan liittyvästä toimintapolitiikasta ja lainsäädännöstä, myös neuvoteltaessa lainvalvonta-alan sopimuksista;
- H. ottaa huomioon, että kun muistetaan Christchurchissa vuonna 2019 kahteen moskeijaan tehty äärioikeistolainen terrori-isku, EU:n ja Uuden-Seelannin välisellä sopimuksella virallistettava operatiivinen yhteistyö voi mahdollistaessaan henkilötietojen vaihdon olla olennainen tekijä muiden mahdollisten EU:ssa tai maailmanlaajuisesti suunniteltavien tai toteutettavien vakavien rikosten ja terrori-iskujen ehkäisyn ja niitä koskevien syytetoimien kannalta;
- I. ottaa huomioon, että rikostutkinnan yhteydessä kerättyjen ja Europolin sopimuksen mukaisesti edelleen käsittelemien henkilötietojen siirroilla saattaa olla huomattava vaikutus asianomaisten henkilöiden elämään;
1. toteaa, että lainvalvontayhteistyö Uuden-Seelannin kanssa auttaa Euroopan unionia suojelemaan paremmin turvallisuusetujaan varsinkin terrorismin ehkäisemisen ja torjumisen, järjestäytyneen rikollisuuden kitkemisen sekä kyberrikollisuuden torjumisen aloilla; kannustaa komissiota käynnistämään nopeasti neuvottelut Uuden-Seelannin kanssa henkilötietojen vaihdosta Europolin ja vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnasta vastaavien Uuden-Seelannin toimivaltaisten viranomaisten välillä noudattaen täysimääräisesti neuvoston hyväksymiä neuvotteluohjeita; kehottaa komissiota noudattamaan tässä päätöslauselmassa esitettyjä lisäsuosituksia;
  2. vaatii, että sopimuksessa määrätyn tietosuojan tason on vastattava olennaisilta osin EU:n lainsäädännössä taattua suojan tasoa sekä laissa että käytännössä; korostaa lisäksi, että jollei tällaista suojan tasoa taata, sopimusta ei voida tehdä; panee tässä yhteydessä merkille, että vuonna 2012 komissio tunnusti virallisesti Uuden-Seelannin riittävän tietosuojan tarjoavaksi valtioksi; toteaa, että tämä päätös koskee kuitenkin vain asetuksen (EU) 2016/679 soveltamisalaan kuuluvia asioita, eikä se näin ollen koske lainvalvonta-asioita;
  3. katsoo, että rajatylittävä tiedonvaihto kaikkien asiaankuuluvien lainvalvontaviranomaisten välillä EU:ssa ja maailmanlaajuisen kumppanien kanssa olisi asetettava etusijalle, jotta vakavaa rikollisuutta ja terrorismia pystytään torjumaan tehokkaammin;
  4. edellyttää, että sopimukseen sisällytetään kaikki tarvittavat, neuvotteluohjeissa vahvistetut henkilötietojen suojaa koskevat takeet ja valvontamenettelyt; toteaa, että arkaluonteisten henkilötietojen siirto olisi sallittava vain poikkeustapauksissa, joissa niiden siirtäminen on ehdottoman välttämätöntä ja oikeasuhteista sopimuksen kattamien rikosten ehkäisemisen ja torjumisen kannalta; korostaa, että rekisteröidylle, rekisteröityyn sidoksissa oleville henkilöille ja rikokseen liittyville henkilöille, kuten todistajille ja uhreille, olisi määriteltävä selkeät suojatoimenpiteet, jotta taataan perusoikeuksien kunnioittaminen;
  5. katsoo, että tulevassa sopimuksessa olisi käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatteen mukaisesti vahvistettava selkeä luettelo sellaisista rikoksista, joihin liittyen

henkilötietoja voidaan vaihtaa, ja että tässä olisi noudatettava EU:ssa vahvistettuja rikosten määritelmiä aina kun se on mahdollista; katsoo, että luetteloon olisi sisällytettävä tällaisten rikosten piiriin kuuluva toiminta sekä henkilötietojen siirron todennäköiset vaikutukset;

6. korostaa, että siirrettävien henkilötietojen olisi liityttävä yksittäisiin rikostapauksiin; huomauttaa, että sopimukseen olisi sisällytettävä selkeä määritelmä yksittäisten rikostapausten käsitteestä, koska tätä käsitettä tarvitaan tietojen siirron tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden arvioimiseksi;
7. vaatii, että sopimukseen sisällytetään selkeä ja täsmällinen määräys, jossa vahvistetaan Uuteen-Seelantiin siirrettyjen henkilötietojen säilytysaika ja edellytetään, että tiedot on poistettava kyseisen ajanjakson päätyttyä; pyytää, että sopimuksessa vahvistetaan menettelysäännöt määräyksen noudattamisen varmistamiseksi; pyytää tässä yhteydessä, että sopimuksessa määrätään erikseen säilytysaikojen ja mahdollisen pidempiaikaisen henkilötietojen säilyttämistarpeen säännöllisestä tarkistamisesta ja että siinä määrätään muista asianmukaisista toimenpiteistä, joilla varmistetaan määräaikojen noudattaminen; korostaa, että poikkeustapauksissa, kun on olemassa asianmukaisesti perusteltuja syitä säilyttää tietoja pidempään niiden säilytysajan päättymisen jälkeen, nämä perustelut ja asiaan liittyvät asiakirjat on toimitettava Europolille ja Euroopan tietosuojavaltuutetulle;
8. kehottaa neuvostoa ja komissiota määrittämään yhteistyössä Uuden-Seelannin hallituksen kanssa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti ja perusoikeuskirjan 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, mikä riippumaton valvontaviranomainen, jolla on todelliset tutkintavaltuudet ja valtuudet puuttua asiaan, vastaa kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpanon valvonnasta; pyytää, että kyseisestä viranomaisesta sovitaan ja se perustetaan ennen kansainvälisen sopimuksen voimaantuloa; vaatii, että tämän viranomaisen nimi ilmoitetaan erikseen sopimuksessa;
9. katsoo, että kansainväliseen sopimukseen olisi sisällytettävä määräys, jonka nojalla EU voi keskeyttää sopimuksen soveltamisen tai irtisanoa sen, jos sitä rikotaan; pitää tärkeänä, että riippumattomalla valvontaelimellä olisi myös oltava valta päättää henkilötietojen siirtojen keskeyttämisestä tai lakkauttamisesta, jos sopimusta rikotaan; katsoo, että sopimuksen perusteella viranomaisten olisi voitava jatkaa sellaisten sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien henkilötietojen käsittelyä, jotka on siirretty ennen sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä tai sen irtisanomista; katsoo, että olisi otettava käyttöön mekanismi sopimuksen seurantaan ja säännöllistä arviointia varten, jotta voidaan arvioida sitä, noudattavatko kumppanit sopimusta, sekä sopimuksen toimivuutta suhteessa Europolin operatiivisiin tarpeisiin ja EU:n tietosuojalainsäädäntöön;
10. katsoo, että Europolin toimittamien tietojen siirtäminen edelleen Uuden-Seelannin toimivaltaisilta viranomaisilta Uuden-Seelannin muille viranomaisille, mukaan lukien oikeudenkäynneissä käytettäväksi, olisi sallittava ainoastaan Europolin tekemän tiedonsiirron alkuperäisiin tarkoituksiin ja edellyttäen, että Europol on myöntänyt ennakkoluvan; huomauttaa, että Europolin toimittamien tietojen siirtämistä edelleen Uuden-Seelannin toimivaltaisilta viranomaisilta kolmansien maiden viranomaisille ei tulisi sallia;
11. kehottaa neuvostoa ja komissiota kuulemaan Euroopan tietosuojavaltuutettua sopimusluonnoksen määräyksistä ennen lopullisen sopimuksen tekemistä ja neuvotteluprosessin aikana;

12. katsoo, että Uuden-Seelannin kanssa tehtävään kansainväliseen sopimukseen olisi sisällyttävä EU:n muun tietosuojalainsäädännön mukainen rekisteröityjen tiedonsaantioikeus sekä oikeus oikaista ja poistaa tietoja; pyytää tässä yhteydessä, että sopimukseen sisällytetään selkeät ja yksityiskohtaiset säännöt siitä, mitä tietoja rekisteröidyille on annettava;
13. korostaa, että parlamentin suostumus sopimuksen tekemiselle edellyttää sen asianmukaista osallistumista kaikkiin menettelyn vaiheisiin; odottaa saavansa kaikki tiedot neuvottelujen edistymisestä täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti SEUT-sopimuksen 218 artiklan mukaisesti sekä kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin neuvosto, jotta se voi hoitaa valvontatehtävänsä;
14. painottaa antavansa suostumuksensa sopimuksen tekemiselle vain, jos sopimus ei vaaranna oikeutta yksityisyyteen ja tietosuojaan eikä muita perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia ja -vapauksia; ilmoittaa tältä osin, että SEUT-sopimuksen 218 artiklan 11 kohdan mukaisesti se voi hankkia unionin tuomioistuimen lausunnon siitä, onko suunniteltu sopimus sopusoinnussa perussopimusten kanssa;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä Uuden-Seelannin hallitukselle.